

EFICIENȚA ECONOMICĂ / CREȘTEREA ECONOMICĂ

Dr. conf. univ. Nadejda BOTNARI, ASEM

Creșterea economică este rezultatul sporirii volumului factorilor de producție, utilizați în toate ramurile economiei naționale, și al ridicării nivelului eficienței utilizării acestora. Eficiența economică, la rândul său, pune în evidență legătura dintre volumul și calitatea eforturilor, ca factori generatori de efecte, și rezultatele obținute într-o anumită perioadă, ca o consecință a realizării eforturilor respective. Sporirea eficienței economice nu poate avea loc decât în condițiile obținerii unor rezultate importante. Creșterea cantitativă a producției fabricate, a rezultatelor financiare indică faptul că economia națională înregistrează o creștere economică, bazată pe existența tendinței unei creșteri pozitive reale. Or, asigurarea eficienței economice, înregistrarea unui ritm de creștere a acesteia reprezintă un factor esențial pentru progresul economiei naționale.

Cuvinte-cheie: creștere economică, eficiență economică, rezultate financiare, factori de producție, rentabilitate, productivitate, capital, forță de muncă, investiție.

JEL: P34; Q12

I. Aspecte conceptuale

Introducere. Evoluția activităților economice din fiecare țară este puternic influențată de optica dominantă asupra eficienței activităților respective. În țările presocialiste, activitățile economice aveau drept obiectiv satisfacerea nevoilor sociale ale populației prin utilizarea eficientă a resurselor naturale, umane și financiare. În acest fel, eficiența activităților era atestată atât sub aspectul eficienței economice (utilizării raționale a resurselor), cât și prin aportul adus la satisfacerea nevoilor umane, ca fiind eficiente sub aspect social.

Eficiența economică este o realitate complexă care exprimă, în mod cuprinzător, rezultatele obținute într-o activitate economică, evaluate prin prisma resurselor consumate pentru desfășurarea acelei activități. Prin intermediul acesteia, se stabilește legătura dintre volumul și calitatea eforturilor, ca factori generatori de efecte și rezultatele ce se obțin într-o anumită perioadă, ca o consecință a fructificării eforturilor respective. Alocarea de resurse este considerată eficientă în măsura în care bunurile economice care urmează a fi create sunt cele de care piața are nevoie, iar consumul de resurse este minimal. Or, o activitate este eficientă în cazul în care veniturile din vânzarea produselor pe piață depășesc cheltuielile pentru obținerea acestora. Din punct de vedere doctrinar, eficiența economică este relația dintre efectele obținute (rezultate) și eforturile (cheltuielile) depuse pentru o activitate economică desfășurată într-o anumită perioadă de timp.

ECONOMIC EFFICIENCY AND ECONOMIC GROWTH

Associate Prof. Dr. Nadejda BOTNARI, ASEM

Summary

Economic growth is the result of an increase of the volume of production factors used in all branches of the national economy and of raising their efficiency level. In turn, economic efficiency highlights the linkage between quantitative and qualitative efforts as factors generating effects and results which are obtained in a certain period; as a result of the respective efforts. An increase of economic efficiency can occur only in terms of obtaining enhanced results. The quantitative increase of produced goods and of financial results indicates that the national economy records growth based on the existence of a real positive growth trend. Or, ensuring economic efficiency, registering a growth rate is a key factor for the progress of the national economy.

Key words: economic growth, economic efficiency, financial results, profitability, productivity, capital, labor force, investments.

JEL: P34; Q12

I. Conceptual aspects

Introduction. The evolution of the economic activities of each country is strongly influenced by the dominant optic on the effectiveness of these activities. In pre-socialist countries, the economic activities have aimed at meeting the social needs of the population through the efficient use of natural, human and financial resources. In this way, the efficiency of the activities has been attested both in terms of economic efficiency (rational use of resources) and the contribution brought to the satisfaction of human needs, as being efficient from the social point of view.

Economic efficiency is a complex reality expressing comprehensively the results, which are obtained in economic activity, evaluated through the used resources in order to develop that activity. By its intermediate there is a link established between the volume and the quality of the efforts, as factors generating effects, and the results that are obtained within a certain period, as a result of the achievement of those efforts. The allocation of resources is considered effective as far as the economic goods which are going to be created are those that the market needs, and the resource consumption is the lowest.

Or, an activity is effective if the revenues from the sale of products on the market exceed the expenses which were carried out to achieve them. Doctrinally, the economic efficiency is the relationship between the obtained effects (results) and the efforts (expenses) in an economic activity in a certain period of time.

2. Analiza corelației dintre eficiența economică și creșterea economică.

În formă sintetică, eficiența economică se calculează prin raportarea efectelor obținute la eforturile depuse.

În funcție de factorii de producție care contribuie la obținerea efectelor, eficiența economică îmbracă diferite forme, precum cele ce urmează: eficiență a producției, eficiență a forței de muncă, eficiență a investițiilor, eficiență a capitalului etc.

Folosind datele disponibile din anuarul statistic cu privire la rezultatele înregistrate, în ansamblu, fără a fi delimitate pe ramuri ale economiei naționale, obținem următoarea situație (tabelul 1):

2. Analysis of the correlation between economic efficiency and economic growth.

In a synthetic form, economic efficiency is calculated by dividing the obtained effects by efforts.

Depending on inputs that contribute to the obtained effects, economic efficiency takes many forms: efficiency of production, efficiency of the workforce, efficiency of investments, efficiency of capital, and so on.

Using the available data in the Statistical Yearbook regarding the results obtained as a whole, without being limited to branches of the national economy, we present the following situation (table 1):

Tabelul 1 / Table 1

Rezultatele financiare ale agenților economici și eficiența înregistrată de aceștia în perioada 2009-2011 / The financial results of the economic agents and their efficiency recorded during the years 2009-2011

Indicatorii / Indicators	Anii / Years			Ritmul de creștere (descreștere) / Increase (decrease) rate	
	2009	2010	2011	2010/2009	2011/2010
1. Valoarea producției fabricate (prețuri curente), mil. lei / Value of production (at current prices), mln. lei	22643,91	28140,1	34194,4	1,24	1.22
2. Veniturile din vânzări ale agenților economici, total mil. lei / Revenues from the sales of the economic agents, total, mln. lei	146447,0	177503,2	207676,8	1,21	1,17
3. Rezultatele financiare ale agenților economici, profit (+), pierderi (-), înainte de impozitare, mil. lei / The financial results of the economic agents, Profit (+), loss (-) before taxation, mln. lei	3666,8	13169,8	14427,5	3,59	1,09
4. Rentabilitatea vânzărilor, total pe economie, % / The profitability of the sales, total per economy, %	19,3	19,1	18,1	0,99	0,95
5. Rentabilitatea economică, % / The economic profitability, %	2,5	8,2	12,1	3,28	1,48

Deși volumul producției fabricate a înregistrat ritmuri de creștere, în perioada 2009-2011, de 24% și de 22%, de la un an la altul, eficiența economică a agenților economici manifestând o tendință neuniformă: rentabilitatea vânzărilor a scăzut cu 1%, în timp ce rentabilitatea economică a crescut cu 48%, în anul 2011, față de anul 2010. Creșterea rentabilității economice (fiind influențată de mărimea rezultatelor înregistrate și de cheltuielile efectuate de agenții economici în vederea obținerii acestora) a avut loc ca urmare a reducerii cheltuielilor într-un ritm superior celui de sporire a rezultatelor financiare, fapt ce denotă creșterea eficienței utilizării și combinării factorilor de producție.

Creșterea cantitativă a producției fabricate și a rezultatelor financiare ne demonstrează că economia națională înregistrează o dezvoltare economică, bazată pe existența tendinței unei creșteri pozitive reale. Această constatare este confirmată și de definițiile conceptului de creștere economică date de către mai mulți cercetători,

Although, during the period 2009-2011, the volume of produced goods has recorded growth rates of 24% and 22%, the economic efficiency of economic agents showed a patchy trend from year to year: the profitability of sales decreased by 1%, while the economic profitability increased by 48% in 2011 compared to 2010. The increase of economic return, being influenced by the size of the recorded results and the expenditures made by the economic agents in order to obtain them occurred due to reduced spending at a rate higher than the increase of financial results, which shows increasing efficiency and combining of production factors.

The quantitative growth in manufactured products as well as of financial results indicates that the national economy records growth based on the existence of a real positive growth trend. This appraisal is confirmed by many researchers' definitions for the concept of economic growth, among which are: the

printre care se remarcă economistul francez Peroux Francios. Acesta din urmă definește creșterea economică ca pe o „mărire a dimensiunilor economiei naționale, exprimată prin totalitatea bunurilor și serviciilor obținute într-o anumită perioadă. Dacă sporul cantitativ este obținut pe un termen scurt, aceasta înseamnă o expansiune; dacă e obținut pe un termen lung, atunci e vorba de o creștere economică” [2. pag. 23]. Dicționarul de științe economice, de asemenea, definește creșterea economică ca pe „...o acumulare de bunuri și forțe de muncă în vederea sporirii producției, în termeni reali și/sau monetari”. Deci, creșterea economică presupune elemente cantitative, exprimând acele modificări ce au loc într-un anumit orizont de timp și într-un anumit spațiu, referitoare la sporirea dimensiunilor rezultatelor înregistrate în economie.

Economistul american, rus de origine, laureat al Premiului Nobel pentru științe economice, Simon Kuynets, a dat creșterii economice o definiție mai cuprinzătoare: „Creșterea economică modernă... demonstrează capacitatea continuă a societății de a oferi o cantitate mereu mai mare de bunuri și de servicii per locuitor” [3. pag 88], or, într-o altă sursă, același autor menționează: „Creșterea economică a unei țări poate fi definită ca o creștere pe termen lung a capacității sale de a livra populației bunuri economice tot mai diversificate, această capacitate crescândă având la bază o tehnologie avansată și adaptări instituționale și ideologice adecvate” [4. p. 111]. Ideea respectivă este susținută și de profesorul universitar Ion Imbrescu, care, în manualul „Macroeconomie”, consideră creșterea economică „un proces complex care poate fi definit, prin efectele sale, ca un proces de creștere a rezultatelor activităților din economia națională per total și per locuitor”.

Având în vedere rolul decisiv al factorului muncă în ansamblul factorilor de producție, creșterea productivității muncii reprezintă o componentă de primă importanță a eficienței economice.

Nivelul productivității muncii în economia R. Moldova s-a manifestat diferit în cele două ramuri de bază ale economiei naționale: o reducere în agricultură și o ușoară creștere în industrie în anul 2012 (tabelul 2).

În industrie productivitatea muncii a crescut de la 223,49 mii lei, în anul 2011, la 238,24 mii lei per persoană, în anul 2012. Reducerea populației ocupate în acest domeniu cu 2% a generat o sporire a producției cu 5%, fapt ce denotă creșterea eficienței capitalului uman. Menționăm, totodată, că reducerea ritmului de creștere a populației ocupate în această ramură cu 7%, în ultimii trei ani, a condus la reducerea ritmului de creștere cu 17% a producției și cu 9% a productivității muncii. Reducerea în continuare a populației din industrie ar putea cauza o scădere a producției, ce va avea efecte negative asupra cursului de creștere economică al Republicii Moldova.

În agricultură, situația este contrară celei înregistrate în industrie: reducerea populației ocupate în acest domeniu cu 7% a avut ca efect scăderea producției cu 13%, și a productivității muncii cu 7%.

French economist Francois Perroux, who defines economic growth as an “increase of the national economy size expressed in total assets and services over a certain period of time. If quantitative growth is achieved on short term, this is an expansion; if it is achieved on the long term, then it is economic growth” [2.pag.23]. The Dictionary of Economics also defines economic growth as an “...accumulation of goods and increase in workforce oriented to the production increase, in real and/or monetary terms”. It is clear that economic growth requires quantitative elements, expressing those changes that occur in a certain period of time and in a particular space, results achieved by increasing the size of the economy.

The Russian-born American economist, and Nobel prize laureate for economics, Simon Kuznets, gave more comprehensive definitions for economic growth: “Modern economic growth ... shows the continued capacity of society to provide an ever increasing amount of goods and services per capita” [3. pag.88] or, in another source the same author mentions: “The economic growth of a country can be defined as the long-term growth capacity to deliver more diverse economic goods to the population, this increasing capacity having basically an advanced technology and appropriated institutional and ideological adjustments” [4.p.111]. This idea is supported also by university professor Dr. Ion Imbrescu, who in his textbook “Macroeconomics” defines economic growth as “a complex process that can be defined, through its effects, as a process of increasing the results of the activities of the national economy per total and per capita”.

Having in view the decisive role of the work factor in all the factors of production, the labor productivity growth is a vitally important component of the economic efficiency.

The labor productivity level in Moldova’s economy is manifested differently in the two main branches of the national economy: a reduction in 2012 in agriculture and a slight increase in industry (table 2).

The labor productivity increased in industry from 223,49 thousands lei in 2011 to 238, 24 thousands lei per person in 2012. The reduction of the employed population in this area by 2% increased the production by 5%, which indicates the growth efficiency of the human capital. At the same time, we can mention that the reduction of the growth rate of the employed population in this sector by 7% during the last three years has reduced the growth rate of output by 17% and by 9% of labor productivity. Further reduction of the population employed in industry could cause a reduction in production, which will have adverse effects on Moldova’s growth rate.

In agriculture, the situation is opposite to that registered in the industry: reduction of the employed population in this area by 7% had the effect of reducing production by 13%; the labor productivity also decreased by 7%.

Tabelul 2 / Table 2

Evoluția productivității muncii în industria și agricultura R. Moldova în perioada 2010-2012 / The evolution of labor productivity in industry and agriculture sectors of the Republic of Moldova during 2010-2012

Nr. crt.	Indicatorii / Indicators	Anii / Years			Ritmul de creștere (descreștere) / Increase (decrease) rate	
		2010	2011	2012	2011/2010	2012/2011
1	Valoarea producției industriale (prețuri curente), mil. lei / Value of the industrial production (at current prices), mln. lei	28140,1	34194,4	35975,0	1,22	1,05
2	Valoarea producției agricole, mil. lei / Value of the agricultural production, mln. lei	19873	22619	19693	1,14	0,87
3	Repartizarea populației ocupate pe tipuri de activități economice, total, mii persoane / Distribution of employed population by type of economic activities, total, thousand persons.	1143	1173	1146,8	1,03	0,98
	Inclusiv: / Inclusive:	146	153	151	1,05	0,98
	- Industrie / Industry	315	323	303	1,03	0,93
	- Agricultură / Agriculture					
4	Productivitatea muncii în industrie / Labor productivity in industry	192,74	223,49	238,24	1,16	1,07
5	Productivitatea muncii în agricultură, mii lei / Labor productivity in agriculture, thousands lei	63,09	70,03	64,99	1,11	0,93

Rezultă că, din multitudinea de factori de care depinde eficiența economică, capitalul uman are un rol decisiv, sporirea impactului pozitiv al căruia fiind posibilă prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale lucrătorilor angajați în cele două genuri de activitate din economia națională, prin îmbunătățirea condițiilor tehnologice din agricultură, prin înzestrarea muncii cu mijloace tehnice moderne, asigurarea factorului uman cu resurse materiale și financiare, îmbunătățirea condițiilor instituționale, ameliorarea factorilor inovaționali și celor psihologici (motivarea angajaților prin sporirea salariilor, asigurarea unor condiții decente în învățământ și sănătate, protejarea pieței interne de desfacere și susținerea exportului etc.).

Analiza datelor prezentate în tabelele 1 și 2 relevă existența unei legături strânse între eficiența economică și creșterea economică. Creșterea economică constituie rezultatul majorării volumului factorilor de producție utilizați în toate ramurile economiei naționale și al ridicării nivelului eficienței utilizării lor. Această legătură este observată și în funcția Cobb – Douglas:

$$Y(V) = bL^{\alpha} K^{\beta},$$

în care: $Y(V)$ reprezintă indicatorul rezultatului, L – cantitatea de muncă utilizată, K – volumul capitalului, α și β – elasticitatea venitului (produsului) în raport cu munca și capitalul.

Deci, rezultă că oricare ar fi judecățile de valoare,

As a result, from the multitude of factors, on which economic efficiency depends, the human capital plays a decisive role, the increase of positive impact of which being possible by improving the living and working conditions of the employed staff in those two types of activities of the national economy, improving the technical conditions in agriculture by the work endowment with modern technical means, endowment of the human factor with financial and material resources, improving institutional conditions as well as innovational and psychological factors (higher work motivation by increasing salaries, providing decent education and health, protection of domestic market sales and export support, and so on).

The analysis of data presented in table 1 and 2 shows the strong relationship between economic efficiency and economic growth. Economic growth is the result of an increase of the volume of production factors used in all the branches of the national economy and of the increase of their efficiency. This link is emphasized in the Cobb-Douglas function:

$$Y(V) = bL^{\alpha} K^{\beta},$$

where $Y(V)$ – is an indicator that expresses the result, L – is a quantity of work used, K – is the volume of capital, α and β express the income (product) elasticity in relation to work and capital.

expuse în timp, asupra conceptului de eficiență economică, acestea sugerează certitudinea că eficiența economică este un indicator calitativ deosebit de important, care, prin nivelul și dinamica sa, apreciază existența unei creșteri economice reale. Or, asigurarea eficienței economice și înregistrarea unui ritm de creștere a acesteia reprezintă un factor esențial al progresului economiei naționale.

Argumente în favoarea cercetării căilor de stimulare a creșterii eficienței economice, drept condiție *sine qua non* a creșterii economice, au adus mai mulți cercetători, care, în fond, se referă la cele ce urmează:

- eficiența economică reprezintă indicatorul ce exprimă evoluția și nivelul de dezvoltare a economiei, în ansamblu;
- creșterea economică modernă are la bază, în special sporirea productivității factorilor, adică eficiența utilizării factorilor de producție;
- eficiența economică calculată pe ramurile economiei naționale exprimă eficiența resurselor alocate în aceste ramuri, fiind evaluată, astfel, contribuția acestora la dezvoltarea economiei naționale;
- decalajele din dezvoltarea diferitor ramuri ale economiei naționale, în comparație cu economia altor state, se manifestă sub diferite forme pe care le îmbracă eficiența economică;
- eficiența alocării și utilizării resurselor materiale, financiare și umane este direct proporțională cu eficiența ecologică și eficiența socială.

În condițiile actuale, când unele resurse devin din ce în ce mai limitate, iar unele nevoi se află în continuă creștere și diversificare, devine imperioasă problema studierii modalităților de sporire a eficienței economice. Provocarea ce stă în fața specialiștilor constă în gestionarea cât mai judicioasă a tuturor factorilor implicați în procesul de obținere a valorii. În cadrul acestora, se disting factorii cu acțiune directă: (perfecționarea forței de muncă, modernizarea capitalului fix, accelerarea vitezei de rotație a activelor circulante, diversificarea pieței de desfacere) și factorii cu acțiune indirectă, pe primul plan situându-se: modernizarea activității unităților din ramurile conexe, variabilitatea cererii de produse, condițiile piețelor (incisiv financiară) etc.

3. Concluzii

Creșterea economică se confruntă, în prezent, cu anumite impedimente, printre cele mai importante fiind: caracterul limitat al resurselor naturale; tendințele multor oameni la un consum excesiv, ce nu poate fi satisfăcut cu tehnologiile existente; impactul economiei asupra mediului, inclusiv prin poluare. Acestea conduc la apariția unor noi dimensiuni ale creșterii economice: economică, socială și ecologică. Fiecare dintre aceste trei dimensiuni se interconstruiează, iar măsurile adoptate, în cazul uneia dintre ele, afectează, neapărat, evoluția celorlalte două. Mediul natural influențează creșterea

It follows that, whatever value judgments, exposed in time concerning the concept of the economic efficiency, economic efficiency is most certainly a very important quality indicator which through the level and its dynamics appreciates the existence of the real economic growth. However, ensuring economic efficiency, registering its growth rate is a key factor for the progress of the national economy.

The arguments for stimulating the research of the increasing directions of the economic efficiency as a *sine qua non* condition of the economic growth were proposed by many researchers, which can be summed up as follows:

- economic efficiency represents an indicator that expresses the evolution and the development level of the economy as a whole;
- modern economic growth is mainly based on the factors of productivity growth, namely on the efficiency of using the production factors;
- economic efficiency calculated for national economy branches expresses the efficiency of the resources allocated to different sectors allows making judgments about their contribution to the development of the national economy;
- gaps in development for various branches of the national economy compared to the other states are manifested in different forms of economic efficiency;
- the efficiency of the allocation and use of material, financial and human resources is directly proportional to environmental and social efficiency.

Under current conditions of increasing scarcity and growing and diversifying needs, it becomes imperative to study the problem of how to increase the economic efficiency. The challenge for experts is to manage more efficiently all the involved factors in the process of creating value. Within these factors proximal ones have to be distinguished: improving the workforce, modernization of fixed capital, accelerating the rotation of current assets, diversification of the sales market, and so on, and indirect factors, most importantly: modernization of the activity of units located in related industries, variability in product demand, market conditions (also financial), and so on.

3. Conclusions

Economic growth is currently encountering certain limitations, the most important being: the limited nature of natural resources, the consumption trend of many people, which cannot be supported by existing technologies, the impact of the economy on the environment (pollution). These leads to new dimensions of economic growth: economic, social and environmental. These three coordinates are all interrelated, and measures taken for one of them affect inevitably the other two. The natural environment influences economic growth and economic growth in

economică, iar creșterea economică, la rândul ei afectează natura cu toate componentele ei. Or, aceasta înseamnă că, pe de o parte, creșterea economică este dependentă de mediul natural, de calitatea resurselor naturale, pe de altă parte, orice activitate economică provoacă dereglări între natură și economie, între om și mediul său natural.

În acest context, pentru ca, în Republica Moldova, creșterea economică și eficiența economică a întreprinderilor să devină reale și veritabile, se impune respectarea anumitor principii, precum:

- sporirea eficienței (rentabilității) economice trebuie să fie asigurată doar prin utilizarea unor factori ce nu ar afecta eficiența socială și eficiența ecologică. În plus, creșterea eficienței economice trebuie să constituie suportul asigurării eficienței sociale și ecologice;
- măsurile întreprinse pentru asigurarea eficienței ecologice trebuie să influențeze favorabil evoluția eficienței economice și, respectiv, a celei sociale astfel, încât efectele benefice ale creșterii economice să se reflecte în nivelul de viață al angajaților, și al populației, în general.

Considerăm necesar ca unitățile economice să abordeze problematica eficienței și creșterii economice într-o manieră globală, deoarece creșterea nu poate fi realizată decât prin statuarea responsabilității sociale și a protecției mediului. Totodată, dările de seamă financiară ale întreprinderilor către organele de resort trebuie să conțină, pe lângă raportul financiar, și raportul dezvoltării sociale a salariaților, precum și raportul privind gradul de poluare a mediului.

turn affects nature with all its components. Or, this means that on the one hand, economic growth is dependent on the natural environment, the quality of natural resources; on the other hand, any economic activity causes disturbances between nature and the economy, between man and his natural environment.

In this context, in order that economic growth and economic efficiency of enterprises be veritable, certain principles to be complied are required:

- increasing economic efficiency should be ensured only by using factors, which would not affect social efficiency and environmental effectiveness. Moreover, the increase of economic efficiency must support social and environmental efficiency;
- measures undertaken to ensure environmental effectiveness should favorably influence the evolution of economic and respectively social efficiency, so that the effects of economic growth are reflected in the living standards of employees and of the population in general.

We consider it necessary that economic agents address the issue of efficiency and economic growth in a global manner, because growth can be achieved only by clearly indicating social responsibility and environmental protection. Besides the financial report, financial reporting presented by enterprises to the resort bodies should contain also a social development report of employees and a report on the degree of environmental pollution.

Referințe bibliografice / Bibliographic references:

1. CREȚOIU, Gheorghe, CORNESCU, Viorel, BUCUR, Ion. *Economie*. București. Ed. ALL BECK, 2003.
2. MARCU, Mihaela. *Eficiența de la economic la social*. Ed. SAS. București, 1997.
3. MĂRGINEAN, Silvia-Cristina. *Dezvoltarea economică și populația*. Sibiu. Ed. Continent, 2003.
4. KUYNETS, Simion. *Creșterea economică modernă: concluzii și considerații*, în „Laureații Nobel în economie. Discursuri de recepție”, vol. I, Academia Română. Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală, Ed. Expert, București, 2001.